

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București

www.avp.ro

Tel: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Mihai Darabană

Primar al comunei Scânteia, județul Iași

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE NR. 22558 din 9 noiembrie 2021

RECOMANDAREA

Nr. 164 din 9 noiembrie 2021

**referitoare la respectarea dispozițiilor art. 49 și art. 22 din Constituția României,
privind protecția copiilor și a tinerilor și dreptul la viață și la integritate fizică și psihică**

În vederea garantării la nivel constituțional a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, Constituția României a creat instituția Avocatul Poporului, consacrată în Titlul II, capitolul IV, art. 58-60, ceea ce îi conferă acesteia trăsături juridice particulare.

În concordanță cu prevederile art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului poate emite recomandări care vizează ilegalitatea „*actelor sau faptelor administrative. Sunt asimilate actelor administrative tăcerea organelor administrației publice și emiterea tardivă a actelor.*”

Prin Nota nr. 447/4.08.2021, Avocatul Poporului a aprobat sesizarea din oficiu și a dispus efectuarea de demersuri la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași, Primăria comunei Scânteia, județul Iași și Primăria comunei Mogoșești, județul Iași, în vederea verificării informațiilor apărute în mass-media cu privire la încălcarea dispozițiilor privind protecția copiilor și a tinerilor și dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, prevăzute de art. 49 și art. 22 din Constituția României, respectiv a aspectelor semnalate în articolul de presă „*Strigătul de disperare al unei mame a patru copii din Iași: «Mi-au luat micuții și i-au urcat într-o dubă!» Reprezentanții D.G.A.S.P.C. Iași spun că minorii erau abuzați fizic și psihic – FOTO, VIDEO*”, apărut în ediția online a cotidianului *Bună ziua Iași* din 31 iulie 2021, în care se relatează **cazul a patru minori din județul Iași, separați de familie în urma neglijării, abuzului fizic și emoțional.**

Conform art. 89 alin. (1) și (3) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ***copilul are dreptul de a fi protejat împotriva abuzului, neglijării, violenței, precum și a oricăror forme de violență, indiferent de mediul în care acesta se află***, iar angajații instituțiilor publice sau private care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul și au suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente, au obligația de a sesiza de urgență direcția generală de asistență socială și protecția copilului.

Potrivit art. 6 alin. (1) și art. 12 alin. (1) din Metodologia din 2015 de lucru privind colaborarea dintre direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului și serviciile publice de asistență socială și modelul standard al documentelor elaborate de către acestea, ***serviciul public de asistență socială are obligația de a identifica cu prioritate copiii aflați în situație de risc din unitatea lor administrativ-teritorială și de a sesiza de îndată direcția generală de asistență socială și protecția copilului cu privire la existența unei situații de abuz, neglijare, exploatare și orice altă formă de violență***. Astfel, conform art. 2 lit. g) și art. 4 din același act normativ, ***situația de risc reprezintă orice situație, măsură sau inacțiune care afectează dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală ori socială a copilului, în familie sau în comunitate, pentru o perioadă determinată de timp și trebuie analizată cel puțin din următoarele aspecte: a) situația economică a familiei; b) situația socială a familiei; c) starea de sănătate a membrilor familiei; d) nivelul de educație al membrilor familiei; e) condițiile de locuit ale familiei; f) existența unor comportamente la risc identificate în cadrul familiei***.

Totodată, art. 39 alin. (1) din Legea nr. 272/2004 instituie în sarcina serviciului public de asistență socială ***obligația de a lua toate măsurile necesare pentru depistarea precoce a situațiilor de risc care pot determina separarea copilului de părinții săi, precum și pentru prevenirea comportamentelor abuzive ale părinților și a violenței în familie***.

De asemenea, conform art. 118 alin. (1) lit. a), f), h), j) din Legea nr. 272/2004 și art. 8 alin. (7) lit. a), f), h) și j) din Anexa 3 la H.G. 797/2017 (Regulamentul-cadru de organizare și funcționare al compartimentului de asistență socială organizat la nivelul comunelor), ***persoanele cu atribuții de asistență socială din aparatul propriu al consiliilor locale comunale îndeplinesc în domeniul protecției copilului următoarele atribuții: monitorizează și analizează situația copiilor din unitatea administrativ-teritorială, precum și modul de respectare a drepturilor copiilor, asigurând centralizarea și sintetizarea datelor și informațiilor relevante, în baza unei fișe de monitorizare aprobate prin ordin al ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice; asigură și urmăresc aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a consumului de alcool și droguri, de prevenire și combatere a violenței în familie, precum și a comportamentului delincvent; înaintează propuneri primarului, în cazul în care***

este necesară luarea unei măsuri de protecție specială, în condițiile legii; colaborează cu direcția generală de asistență socială și protecția copilului în domeniul protecției copilului.

Potrivit art. 2 alin. (1), (2), (4), (6) lit. a), b), d) din Legea nr. 272/2004, orice act juridic emis sau, după caz, încheiat în domeniul respectării și promovării drepturilor copilului se subordonează cu prioritate **principiului interesului superior al copilului**, care se circumscrie dreptului copilului la o dezvoltare fizică și morală normală, precum și la echilibru socioafectiv și prevalează în toate demersurile și deciziile întreprinse de autoritățile publice. În determinarea interesului superior al copilului se au în vedere *nevoile de dezvoltare fizică, psihologică, de securitate și stabilitate; opinia copilului*, în funcție de vârsta și gradul de maturitate; *capacitatea părinților sau a persoanelor care urmează să se ocupe de creșterea și îngrijirea copilului de a răspunde nevoilor concrete ale acestuia*. Mai mult, potrivit art. 114 alin. (1) din același act normativ, **autoritățile administrației publice locale au obligația de a implica colectivitatea locală în procesul de identificare a nevoilor comunității și de soluționare la nivel local a problemelor sociale care privesc copiii.**

Din analiza răspunsurilor primite și a acțiunilor întreprinse de autoritățile sesizate au rezultat **carențe în ceea ce privește întreprinderea acțiunilor interinstituționale specifice și în regim de urgență de către Compartimentul de Asistență Socială din cadrul Primăriei comunei Scânteia, județul Iași**, care a monitorizat situația familiei în perioada 2018-2021 și care a recomandat, ulterior intervenției D.G.A.S.P.C. Iași, atât evaluarea psihologică a părinților (întrucât „*mama copiilor prezintă o labilitate afectiv-emoțională și o ușoară deficiență mentală*”), cât și menținerea măsurilor de protecție specială pentru cei patru copii, având în vedere faptul că părinții „*nu prezintă garanțiile morale și materiale necesare pentru o bună creștere și dezvoltare a copiilor*”.

În acest context, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României, ale art. 15 alin. (2), art. 16 și art. 24 alin. (1) și (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului, respectiv apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, emit prezenta:

RECOMANDARE

1. Primarul comunei Scânteia, județul Iași, urmează ca, în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, să întreprindă toate demersurile, diligențele și măsurile legale care să conducă la:

- **asigurarea perfecționării pregătirii profesionale continue** a personalului cu atribuții în domeniul asistenței sociale;
- respectarea dispozițiilor art. 2 alin. (1), (2), (4), (6), art. 39 alin. (1) și art. 89 alin. (1) din Legea nr. 272/2004, în vederea **depistării precoce a situațiilor de risc** în care se pot afla copiii din comunitate, **prevenirii comportamentelor abuzive** ale părinților și violenței în familie și **prevalării principiului interesului superior al copilului**;
- **implicarea membrilor Consiliului Comunitar Consultativ** în identificarea copiilor aflați în situație de risc, în conformitate cu dispozițiile art. 114 din Legea nr. 272/2004, pentru **eficientizarea monitorizării minorilor** din comunitate și prevenirea unor situații similare;
- **conlucrarea eficientă cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași** și celelalte instituții publice sau private care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul și informarea acestora din urmă asupra obligației prevăzute de art. 89 alin. (3) din Legea nr. 272/2004;

2. Primarul comunei Scânteia, județul Iași, va informa instituția Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Iași, cu privire la însușirea Recomandării și la măsurile dispuse, în termenul prevăzut de lege.

Avocatul Poporului
Renate Weber

București, noiembrie 2021